

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM
generálne riaditeľstvo
Ševčenkova 11, 850 05 Bratislava

Program kontinuálneho vzdelávania

Rozvíjanie slovnej zásoby na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským

Mgr. Kamila Jandzíkova, PhD.
generálna riaditeľka
Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava

Názov vzdelávacieho programu:**Rozvíjanie slovnej zásoby na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským****Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:**

Štátny vzdelávací program považuje za dominantnú zložku predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra v školách s vyučovacím jazykom maďarským komunikáciu a sloh, a preto je nevyhnutné dbať na ciele komunikatívneho vyučovania, aby náročnosť učebného obsahu bola zvládnutá vhodnými edukačnými technikami, čím sa nevytvára psychická bariéra pri používaní štátneho jazyka. Pri obohacovaní slovnej zásoby žiaka je nevyhnutné prihliadať na vývinové špecifiká a musí sa rešpektovať jazykový kód osvojený žiakmi v ich materinskej reči.

Vzdelávací program pomáha zdokonaľiť a získať kompetencie pedagogických zamestnancov na štandardný výkon pedagogickej činnosti v oblasti komunikácie a komunikačných zručností vo vyučovacom procese.

Poslaním pedagógov je pripraviť žiakov na kultivovanú, veku a intelektuálnym schopnostiam primeranú spisovnú komunikáciu v ústnej a písomnej forme v daných tematických okruhoch. Žiaci škôl s vyučovacím jazykom maďarským si osvojujú slovenský jazyk aj v bezprostrednom rodinnom prostredí, v mieste bydliska a aj širšom okolí. Na druhej strane však treba pripomenúť, že väčšina žiakov si osvojuje slovenský jazyk len v škole počas vyučovacích hodín slovenského jazyka. Osvojovanie jazyka priaznivo ovplyvňujú a uľahčujú komunikatívne situácie. Vo vyučovacom procese sa zvýšená pozornosť venuje hlasnému čítaniu, čítaniu s porozumením v slovenskom jazyku a rozvíjaniu slovnej zásoby. Správnu výslovnosť si žiaci nacvičujú a osvojujú paralelne s osvojením slovnej zásoby. Predmetom nácviku majú byť väčšie jazykové jednotky, slová a slovné spojenia. Výslovnosť sa nacvičuje v rámci určitých rečových celkov zo začiatku spontánne a postupne sa prechádza na vedomý nácvik správnej výslovnosti napodobňovaním učiteľovej správnej výslovnosti.

Aby učiteľ žiakov zaujal a udržal ich pozornosť musí využívať mnohé nové metódy, postupy a formy práce i rozmanité pomôcky, ako pracovné listy alebo prezentácie. Námety a aktivity vo vzdelávacom programe sú určené na podporu rozvíjania a spresňovania slovnej zásoby, aktívnej i pasívnej.

Druh kontinuálneho vzdelávania: aktualizáčn é vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania: kombinovaná (prezenčná a distančná)

Ciele vzdelávacieho programu:**Hlavný cieľ vzdelávacieho programu:**

Hlavným cieľom vzdelávacieho programu je udržať a rozvíjať kompetencie učiteľov potrebné na rozvoj slovnej zásoby a komunikačných zručností u žiakov v školách s vyučovacím jazykom maďarským.

Špecifické ciele:

- prehľbiť schopnosť aplikovať poznatky z oblasti lexikológie a komunikácie
- rozvíjať zručnosť v tvorbe úloh na podporu rozvíjania slovnej zásoby
- prehľbiť schopnosť zhodnotiť svoje postupy v oblasti komunikačných zručností

- rozvíjať zručnosť vybrať a použiť vhodné komunikačné metódy podporujúce efektívnu komunikáciu
- rozvíjať spôsobilosť vyvodiť závery zrealizovaných úloh a aktivít zameraných na rozvoj slovnej zásoby

Obsah vzdelávacieho programu:

Modul 1: Lexikológia - náuka o slovnej zásobe, členenie slovnej zásoby		
Téma	Forma	Časový rozsah
Jazyk, reč a komunikácia	prezenčná	2
Fázy rečového vývinu	prezenčná	2
Členenie slovnej zásoby <ul style="list-style-type: none"> - Podľa spisovnosti - Podľa citového zafarbenia - Podľa štýlov - Podľa pôvodu - Podľa historického hľadiska - Podľa významu slov Modelový návrh pracovných listov zameraných na rozvoj slovnej zásoby z rôznych aspektov Spätná väzba: Spoločný rozbor a posúdenie rôznych typov úloh na rozvíjanie slovnej zásoby	prezenčná/ praktická časť	6
Spolu	P/D	10/0

Modul 2: Slovná zásoba - súhrn všetkých slov jazyka		
Téma	Forma	Časový rozsah
Aktívna slovná zásoba	prezenčná	1
Pasívna slovná zásoba	prezenčná	1
Vzťah medzi aktívnou a pasívnou slovnou zásobou	prezenčná	1
Prezentácia a realizácia ukázkových aktivít a námetov na rozvíjanie slovnej zásoby Modelový návrh aktivít na rozvíjanie slovnej zásoby - praktická činnosť účastníkov vzdelávania Spätná väzba: spoločný rozbor a posúdenie rôznych úloh na rozvíjanie slovnej zásoby	prezenčná/ praktická časť	7
Dištančná forma: Tvorba piatich úloh (napr. slovné úlohy, puzzle, pexeso, skladanie obrázkov, hádanky, krížovky) zameraných na rozvoj slovnej zásoby.	dištančná	5

Výstup z dištančnej formy: Vytvorené úlohy na rozvíjanie slovnej zásoby overené v praxi a spracovaný záznamový hárok. Rozsah 5 - 6 normostrán, formát A 4, textový editor.		
Spolu	P/D	10/5

Modul 3: Požiadavky na komunikačné zručnosti žiakov		
Téma	Forma	Časový rozsah
Obsah komunikácie zo slovenského jazyka v školách s VJM	prezenčná	2
Praktické cvičenia v práci s učebnicou slovenského jazyka a literatúry zamerané na rozvoj slovnej zásoby	prezenčná/ praktická časť	4
Pracovné listy s úlohami na rozvíjanie slovnej zásoby Ukážky prezentácie Spätná väzba: spoločný rozbor a posúdenie úloh	prezenčná/ praktická časť	4
Dištančná forma: Tvorba dvoch pracovných listov s úlohami na rozvíjanie slovnej zásoby a ich overenie v praxi. Výstup z dištančnej formy: Vytvorený a prakticky overený pracovný list zameraný na rozvíjanie slovnej zásoby v rámci jednej komunikačnej témy a k nemu spracovaný záznamový hárok. Rozsah 4 - 5 normostrán, formát A 4, textový editor.	dištančná	5
Spolu	P/D	10/5

Rozsah vzdelávacieho programu:

Spolu 40 hodín, z toho 30 hodín prezenčnou formou a 10 hodín dištančnou formou.

Trvanie vzdelávacieho programu:

Najviac 10 mesiacov od začiatku vzdelávania.

Profil absolventa:

Absolvent vzdelávacieho programu **Rozvíjanie slovnej zásoby na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským** má kompetenciu aplikovať poznatky z oblasti lexikológie. Má zručnosť tvoriť úlohy na podporu rozvíjania slovnej zásoby a tie využívať vo výchovno-vzdelávacom procese. Má zručnosť vybrať a použiť vhodné komunikačné metódy podporujúce efektívnu komunikáciu.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov, kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória:

- učiteľ

Podkategória:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy)
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie

Kariérový stupeň:

- samostatný pedagogický zamestnanec
- pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou
- pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: -

Vyučovaci predmet: slovenský jazyk a slovenská literatúra

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený pedagogický zamestnanec v kategórii učiteľ v uvedených podkategóriách a kariérových stupňoch, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§35 ods. 9 zákona č. 317/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Spôsob prihlasovania vzdelávacieho programu:

Na kontinuálne vzdelávanie sa účastník prihlasuje písomnou prihláškou. Riaditeľ školy na prihláške potvrdí svojim podpisom zaradenie pedagogického zamestnanca do kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, riaditeľovi školy potvrdí prihlášku zriaďovateľ.

Ak riaditeľ školy na prihláške nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do príslušnej kategórie, podkategórie a kariérového stupňa, oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca na kontinuálne vzdelávanie posúdi poskytovateľ na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania vzdelávacieho programu:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred účastníkmi a lektorom vzdelávania.

Požiadavky na ukončenie vzdelávacieho programu:

1. Účasť najmenej 80 % z celkového rozsahu prezenčnej formy
2. Vypracovanie a odovzdanie úloh distančnej formy vzdelávania.
3. Záverečná prezentácia: vypracovanie vyučovacej hodiny podľa metodického postupu s vytvorenými a odskúšanými úlohami na podporu rozvíjania slovnej zásoby.

Prezentácia bude spracovaná v elektronickej podobe formou prezentačného softvéru

v rozsahu cca 8 - 10 snímkov alebo v textovom editore v rozsahu 2 - 3 normostrany, formát A 4.

Personálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:**Garanti:**

Mgr. Andrea Szabó Križan, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a aprobáciou učiteľstvo pre prvý stupeň základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským, Metodicko-pedagogické centrum, detašované pracovisko, Hradná 2, Komárno.

PaedDr. Klaudia Kováč, učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie s druhou atestáciou a aprobáciou slovenský jazyk a literatúra, Metodicko-pedagogické centrum, detašované pracovisko, Hradná 2, Komárno.

Garanti spĺňajú kvalifikačné predpoklady v súlade s § 43 ods. 4 a 5 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Lektori:

učitelia pre kontinuálne vzdelávanie s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra alebo slovenský jazyk a literatúra, učitelia vysokých škôl a učitelia s druhou atestáciou s aprobáciou slovenský jazyk a slovenská literatúra alebo slovenský jazyk a literatúra, ktorí majú odborné predpoklady v danej oblasti obsahu vzdelávania.

Lektori spĺňajú podmienky čl. 2 bodu 12 Smernice 18/2009-R.

Finančné, materiálne zabezpečenie vzdelávacieho programu:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z prostriedkov rozpočtu MPC.

Cestovné, stravné, príp. ubytovacie náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Materiálne zabezpečenie:

Kancelárske potreby na tvorbu pomôcok, učebné zdroje / učebnice, študijné texty, texty na tvorbu úloh /

Technické a informačné zabezpečenie:

Prezentačné vybavenie: notebook, dataprojektor, flipchartový papier

Návrh počtu kreditov:

Spolu **10 kreditov**, z toho 8 kreditov za rozsah vzdelávania a 2 kredity za spôsob ukončenia vzdelávania.